

REPUBLIKA SLOVENIJA
**MINISTRSTVO ZA DELO, DRUŽINO,
SOCIALNE ZADEVE IN ENAKE MOŽNOSTI**

DIREKTORAT ZA DELOVNA RAZMERJA IN PRAVICE IZ DELA

Kotnikova ulica 28, 1000 Ljubljana

T: 01 369 77 08

F: 01 369 78 30

E: gp.mddsz@gov.si

www.mddsz.gov.si

PREDLAGAM VLADI
Urad Vlade RS za komuniciranje

gp.ukom@gov.si

Številka: 1001-60/2014-2
Datum: 3.2.2014

Zadeva: Predlagam.vladi.si – Predlog 5375-23: Dvig plače
Zveza: Vaš dopis št. 092-23/2014/1 z dne 21.1.2014

V zvezi s predlogom 5375-23, posredovanim preko spletnega orodja »predlagam.vladi.si«, ki se nanaša na dvig plač, v katerem avtor predlaga dvig minimalne plače ter izenačenje pokojnin, z vidika pristojnosti Ministrstva za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti posredujemo naslednje stališče:

Področje minimalne plače ureja Zakon o minimalni plači (Ur. l. RS, št. 13/2010), ki določa pravico do minimalne plače, njeno višino ter način njenega določanja in objave. Delavec je upravičen do plačila za opravljeno delo najmanj v višini minimalne plače, če pri delodajalcu v Republiki Sloveniji dela poln delovni čas. V primeru krajšega delovnega časa od polnega pa delavcu pripada sorazmerni del minimalne plače. Iz navedene zakonske ureditve izhaja, da v minimalno plačo sodijo vsi elementi plače, kot jih navaja Zakon o delovnih razmerjih (Uradni list, RS, št. 21/13 in 78/13 - ZDR-1), in sicer osnovna plača delavca za določen mesec, del plače za delovno uspešnost in dodatki, ki mu pripadajo, razen dodatka za delo preko polnega delovnega časa. Poleg tega v minimalno plačo tudi ni možno všteti povračil stroškov, ki jih je delodajalec dolžan izplačati delavcu (npr. povračilo stroškov za prehrano med delom, za prevoz na delo in z dela, stroškov na službenem potovanju), kot tudi ne drugih prejemkov iz delovnega razmerja (npr. regres za letni dopust, odpravnine, jubilejne nagrade).

Pri določitvi minimalne plače se upošteva rast življenjskih potrebščin, gibanje plač, gospodarske razmere oziroma gospodarska rast ter gibanje zaposlenosti, kar je tudi skladno z določili konvencije Mednarodne organizacije dela št. 131 o minimalni plači. Upošteva se kazalnike za določanje zneska minimalne plače in redno usklajevanje, se minimalna plača enkrat letno uskladi najmanj z rastjo cen življenjskih potrebščin, in sicer na podlagi uradnega podatka Statističnega urada RS, ki je dostopen v januarju tekočega leta. Znesek minimalne plače določi ministrica oz. minister, pristojen za delo, po predhodnem posvetu s socialnimi partnerji in ga objavi najkasneje do 31. januarja tekočega leta. Minimalna plača za delo s polnim delovnim časom, opravljeno od 1. januarja 2014 dalje, znaša 789,15 eurov.

Upošteva se vse navedeno ocenjujemo, da je ureditev minimalne plače ustrezna in da slabe gospodarske razmerje, negativna gibanja plač in zaposlenosti trenutno tudi ne omogočajo

predlaganega večjega dviga mesečne minimalne plače za poln delovni čas. Glede na to menimo, da ni utemeljenih argumentov za spreminjanje zakona v smislu izpostavljenega predloga.

V zvezi s predlogom, da bi vsi upokojenci prejeli enako višino pokojnine, ki naj bi znašala 800 eurov v neto znesku, z vidika veljavne pokojninske in invalidske zakonodaje, pojasnjujemo naslednje:

Pokojninsko in invalidsko zavarovanje temelji na zavarovalniškem principu, kar v osnovi pomeni, da je pravica do pokojnine pravica iz pokojninskega in invalidskega zavarovanja, ki izhaja iz minulega dela in **temelji na prispevkih, plačanih v času aktivne dobe zavarovanca**. Pravice iz pokojninskega in invalidskega zavarovanja so načeloma odvisne od dolžine trajanja zavarovalne dobe in od višine plač oziroma zavarovalnih osnov, od katerih je zavarovanec plačeval prispevke. Po Zakonu o pokojninskem in invalidskem zavarovanju /ZPIZ-2/ (Ur. list RS, št. 96/12, 39/13 [46/2013-ZIPRS1314-A](#), [63/2013-ZIUPTDSV](#), [99/2013-ZSVarPre-C](#), [101/2013-ZIPRS1415](#), [107/2013 Odl.US: U-I-146/12-35](#), [111/2013](#)) se pokojninska osnova, od katere se odmeri starostna in invalidska pokojnina, praviloma določi na podlagi mesečnega povprečja prejetih plač oziroma zavarovalnih osnov, od katerih so bili obračunani prispevki, v katerihkoli zaporednih 24 letih zavarovanja po 1.1.1970, ki so za zavarovanca najugodnejša. V prehodnem obdobju se bo obračunsko obdobje za izračun pokojninske osnove podaljševalo postopoma za eno leto letno, začenši z 19 leti v letu 2013, 20 leti v letu 2014, leta 2018 pa bodo osebi, ki se bo želela upokojiti, pokojnino izračunali na podlagi najugodnejših zaporednih 24 let. Zaradi medsebojne primerljivosti osnov iz prejšnjih let zavarovanja, se le-te pri izračunu pokojninske osnove preračunajo z valorizacijskimi količniki na raven povprečne plače na zaposleno osebo, izplačane za leto 2012. Valorizacijske količnike določa vsako leto na novo minister, pristojen za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti v soglasju z ministrom, pristojnim za finance. Z novim načinom izračunavanja pokojnine bo ustavljeno nadaljnje zniževanje višine pokojnin, upokojencem pa bodo zagotovljene dostojne pokojnine. Hkrati bo v pokojninski sistem vpeljana večja pravičnost v skladu z načelom večje povezanosti vplačil in izplačil. Višina pokojnine bo bolj kot do zdaj odvisna od vplačanih prispevkov, v pokojninsko dobo pa se bodo štela samo obdobja, za katera so bili plačani prispevki.

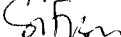
Višina pokojnine je tako odvisna od **višine pokojninske osnove in višine prispevkov**, ki jih je posameznik vplačeval v sistem obveznega pokojninskega in invalidskega zavarovanja, pa tudi od **dolžine dopolnjene pokojninske dobe**. Dolžina dopolnjene pokojninske dobe pogojuje višino odstotka, ki se uporabi za odmero starostne pokojnine, le-ta pa se razlikuje glede na spol zavarovanca. Višina vplačanih prispevkov je odvisna od višine osnove, kar pomeni, da mora oseba z višjo osnovo plačati tudi višje prispevke. Izhajajoč iz navedenega menimo, da **medsebojna primerjava različnih pokojnin ni ustrezna**, želeli pa bi tudi poudariti, da pokojninsko in invalidsko zavarovanje temelji na zavarovalniškem principu, kar v osnovi pomeni, da se pravica do pokojnine in druge pravice iz naslova minulega dela priznavajo na temelju vplačanih prispevkov in minulega dela ter da mora obstajati sorazmernost med vplačanimi prispevki in prejemki iz sistema. Navedeni predlog, po katerem bi višino vseh pokojnin izenačili na 800 eurov, bi tako rušil temeljna načela, ki so inkorporirana v pokojninskem sistemu.

Ob tem pa je potrebno dodati, da sistem pokojninskega zavarovanja vendarle ni čisti »zavarovalniški« sistem, temveč gre za sistem, ki temelji tudi na **načelih vzajemnosti in solidarnosti**. To sta načeli, ki posameznikom, ki so sicer 40 let vplačevali v sistem, vendar pa so imeli v svojem aktivnem obdobju zelo nizke plače, zaradi česar s svojimi vplačili ne bi dosegli niti minimalne pokojnine, omogoča, da se upokojijo z dostojno pokojnino, ki pri teh

posameznikih nastopa v funkciji socialnega korektiva. Zaradi načela solidarnosti ali redistribucije se tem zavarovancem torej zagotavljajo **višje pravice, kot bi jim šle glede na plačane prispevke**. Za razliko, ki jo te osebe prejmejo med pokojnino, ki bi ustrezala njihovim prispevkom in pokojnino, ki jo garantira obvezni (javni) pokojninski sistem, je potrebno zagotoviti finančna sredstva, ki pa gredo deloma v škodo posameznikom, ki so 40 let plačevali prispevke, ki presegajo najvišjo pokojninsko osnovo, deloma pa v breme države. Ker je v slovenskem javnem pokojninskem sistemu višina pokojnine z zakonom omejena tako navzdol kot navzgor in je najvišja pokojnina preko najvišje pokojninske osnove limitirana s 4-kratnikom najnižje pokojninske osnove, se vsa finančna sredstva, ki jih ti posamezniki s prispevki preplačajo, prerazporedijo znotraj sistema in z vidika posameznika nastopajo kot davčni odtegljaj. Ker pa ne glede na navedeno še vedno zmanjka finančnih sredstev za izplačilo vseh pravic, ki se financirajo iz javnega pokojninskega sistema, razliko doplača država iz proračuna. **Osebe z višjimi dohodki tako v skladu s solidarnostnim načelom zagotavljajo sredstva za osebe z nižjimi dogodki tekom aktivne dobe, kar prispeva k višji socialni varnosti upokojujencev.** Sistem obveznega pokojninskega zavarovanja je tako tudi solidarno naravnano, vendar pa ne gre spregledati, da gre za sistem na podlagi zavarovanja, v katerem mora biti do določene mere spoštovana tudi višina prispevka posameznika med aktivno dobo.

S spoštovanjem,

Pripravili:

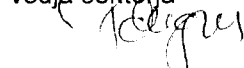

Saša Sifrar
višja svetovalka I

Lilijana Tratnik
sekretarka

Peter POGAČAR
GENERALNI DIREKTOR

dr. Andraž Rangus, podsekretar
vodja sektorja

Katja Rihar Bajuk
Vodja sektorja

